

6.5. HASIERAKO EGOERAREN AZTERKETA

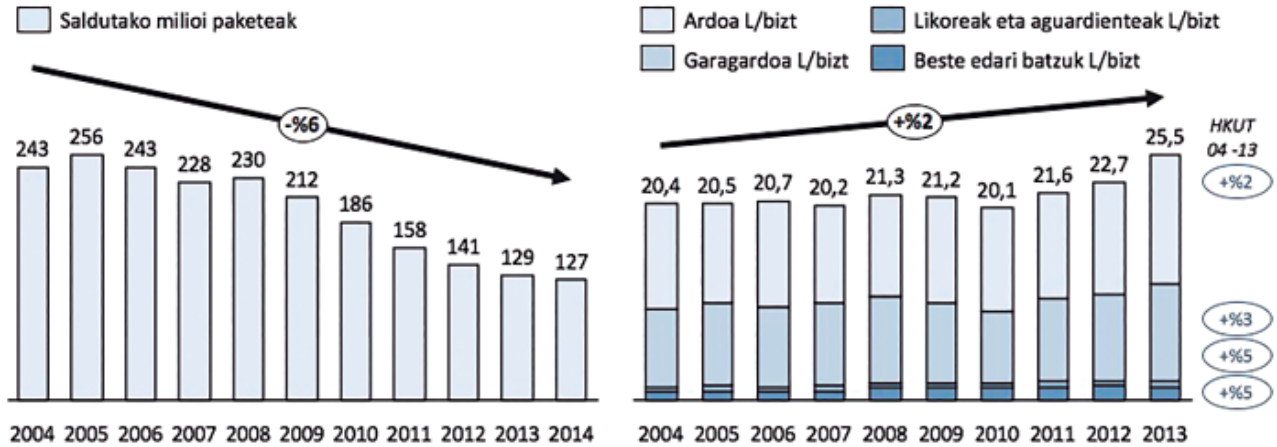
Ondoren, hauei buruzko zenbait adierazle jasotzen da:

- Eskaintzaren kontrola
- Eskariaren bilakaera substantzia bakoitzeko:
  - Tabakoa
  - Alkohola
  - Kalamua
  - Legez kanpoko beste droga batzuk
  - Sortzen ari diren beste adikzio batzuk: psikofarmakoak, dopinga eragiten duten substantziak eta substantziarik gabeko adikzioak
- Tratamendu eskaria
- Ospitaleko larrialdiak eta hilkortasuna

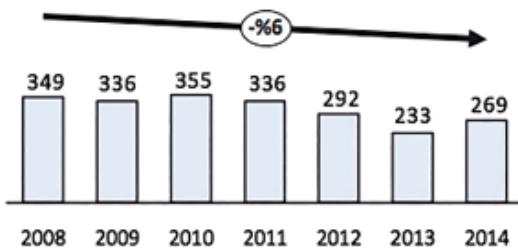
Hasierako egoeraren azterketa Adikzioen VI. Planaren ebaluazioan eta EAEko Adikzioen VII. Plana gauzatzeko egin diren elkarrizketetan oinarrituz egin da, eta baita ditugun azken txostenetan eta estatistiketan ere: "Euskadi eta Drogak 2012", "Drogak eta Eskola 2013", "EAEOI 2013", 2013, 2014 eta 2015. urteei dagozkien Osasun Publiko eta Adikzio Txostenak, "Drogei buruzko Europako Txostena 2015", "Toxikomaniei buruzko Informazio Sistema - SEIT 2013", Drogomedia.com eta SIIS-Dokumentazio Zentroak egindako txostenak eta Eguia Careaga Fundazioaren Azterlanak.

Eskaintzaren kontrola

Tabakoaren eta alkoholaren salmentaren bilakaera (milioi paketeak eta litroak biztanleko) EAEn

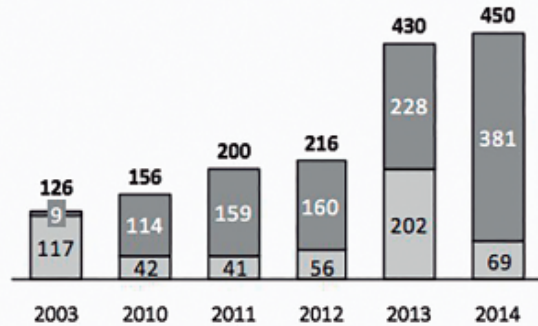

Atxilotzeen bilakaera EAEn

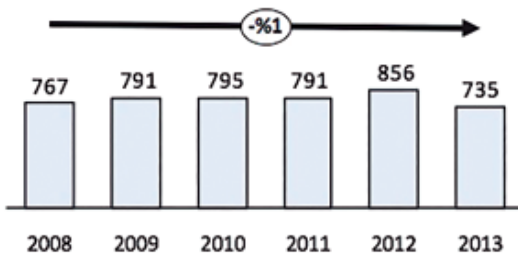
NUDDeko alerta goiztiarreko sistemari jakinarazitako Substantzia psikoaktibo berri (SPB-NSP) kopurua 09 - 14

- Urte horretan, baina ez lehen aldiz, jakinarazitako SPB-NSP
- Urte horretan, lehen aldiz, jakinarazitako SPB-NSP

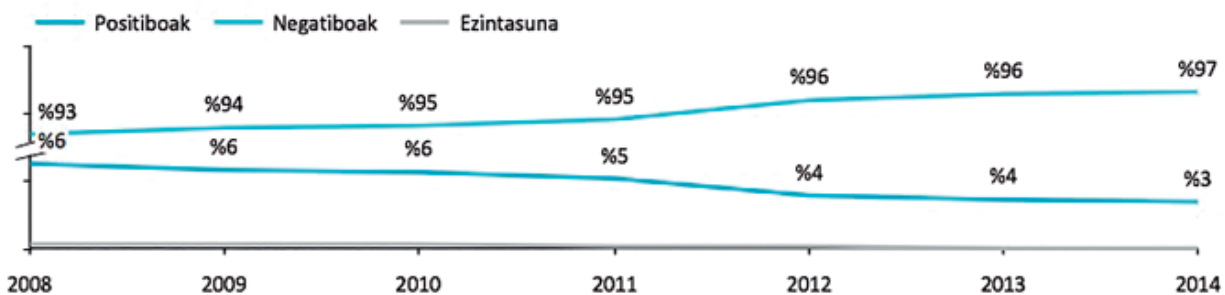

Iturria: Drogaren eta Delituaren kontrako Nazio Batuetako Bulegoa (NUDD)

EAEn irekitako diligentzien bilakaera

EAEn egindako alkoholemia proben emaitzen bilakaera

Alkohola

Alkohol kontsumoak behera egin du, baina altua izaten jarraitzen du, biztanleriaren talde jakin batzuetan batez ere. Alkohola edaten hasteko adina ez da aldatu, baina gora egin du aisia inguruneekin erlazioatutako kontsumo arriskutsuak

Eguneroko alkohol kontsumoak ere behera egin du, 2000. urtean biztanleria osoan %21eko prebalentzia izatetik 2012an %12koa izatera pasatuz. Hala ere, 2010etik gora egin du kontsumo arriskutsuak.

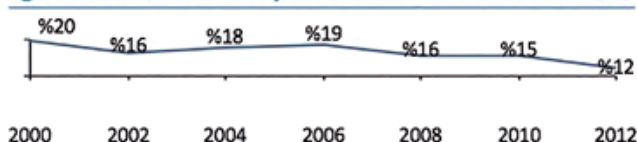
Ohiko kontsumoaren prebalentzia handiena 45 eta 74 urte arteko gizonen artean ematen da, eta kontsumo intentsiboa 15 eta 45 urte arteko gizonen artean. Hau da, kontsumo arriskutsuen kontzentrazioa ez da soilik gazteriar mugatzen den fenomenoa.

Gazteak alkohola kontsumitzen hasten diren adinari dagokionez, eta bestelakorik uste arren, hasierako adinak bere horretan jarraitu du, nolabaiteko jaitsierarekin 2002 eta 2012 artean (16,6 urtetik 16,5 urtera). Alde negatiboan, datuek erakusten duten bezala, asteburuetan kontsumitzen duten 15 eta 18 urte arteko adingabeen ehunekoak nabarmen egin du gora, eta antzekoa da mutiletan eta nesketan (sexua ez da jadanik faktore babeslea 15 eta 24 urte artean, adin tarte horretan alkoholismoa susmoari dagokion gizonen eta emakumeen ehunekoak erakusten duen bezala). Horrek, neurri handian, jaietan eta asteburuetan alkoholaren kontsumoari lotuta dagoen gazteen aisia egungo ereduari erantzuten dio. Horrez gain, lonjek eta diskotekek, kontsumoak egiten diren leku gisa hartzen duten pisu erlatiboak gora egin du tabernen eta kalearen aurrean. Edozelan ere, 2012an, proportzioan, 2008an baino kontsumo intentsibo episodio gutxiago ematen dira, eta EAEOI 2013ren datuen arabera, ez dirudi gaur egungo adingabeek aurreko belaunaldiek adin horretan edaten zutena baino alkohol gehiago edaten dutenik.

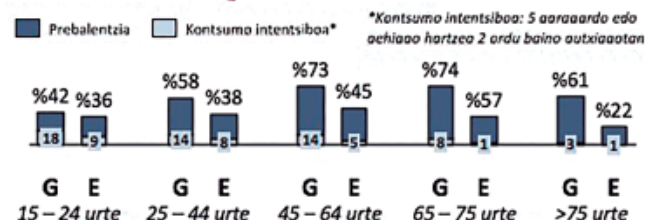
Amaitzeko, azpimarragarria da biztanleriak alkoholari buruz duen iritzia, izan ere, biztanleria osoaren %26 inguruk (%40ak, soilik kontsumitzen duen biztanleria kontuan izanez gero) kontsumoak onura bezain kalte dituela uste baitu.

Estatuko gainerako tokiekin alderatzen badugu, antzeko kontsumo mailak hautematen dira, baina EAEn egungo eguneroko kontsumoa altuagoa da.

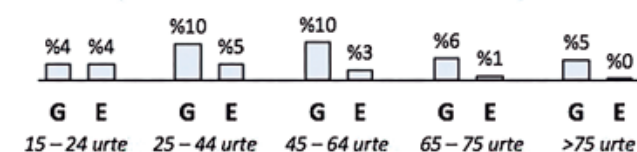
Eguneroko kontsumo prebalentziaren bilakaera (%)

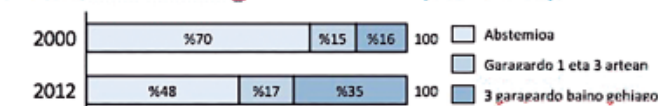
Ohiko kontsumoaren prebalentzia (%) eta kontsumo intentsiboak adin eta generoaren arabera

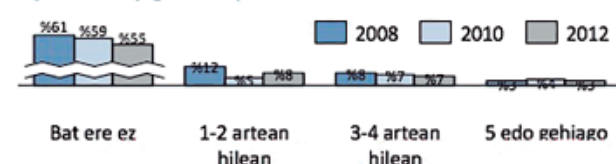
Alkoholismoa izatearen pertsonen ehunekoa (%) (CAGEn testa >=2) sexuaren eta adinaren arabera (EAEOI '13)

Alkohol kontsumoaren bilakaera asteburuetan 15 eta 18 urte arteko gazteen artean (EAEOI '13)

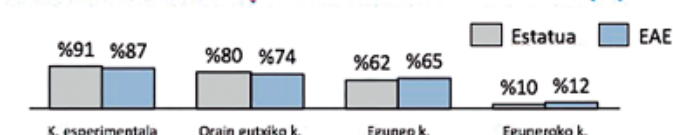
15 eta 18 urte arteko biztanleriaren banaketa azken hilabeteetan izan duten kontsumo intentsibo kopuruaren (egunetan) arabera

Alkohol kontsumoari buruzko iritzia gizartean

Kaltea	% bizt. kontsumitzailea	% bizt. kontsumitzailea
Kalteak bakarrik	6	9
Onura baino kalte gehiago	13	20
Onura beste kalte	26	40
Onurak bakarrik	4	6

Estatua vs. Euskadi prebalentziaren alderaketa (%)

Tabakoa

Behera egin dute erretzaile kopuruak eta kotnsumoaren intentsitateak. Murriztu egin dira gizonen eta emakumeen arteko tartea. Arrisku faktoreak: gizona eta maila sozioekonomiko baxukoa izatea eta emakumea eta maila sozioekonomiko altukoa izatea

Erretzaileen ehunekoak behera egin du nabarmen azken urteetan, 2008an %33a izatetik 2012an %26a izatera pasatuz. Jaitsiera hori gizonen eta emakumeen artean ikusi da. Kontsumo esperimentalak ere beherako joera erakusten du.

Beste alde batetik, gora egin du inoiz erre ez duten pertsonen ehunekoak, eta pakete bat baino gehiago erretzen dutenen ehunekoa etengabe ari dela behera egiten hautematen da.

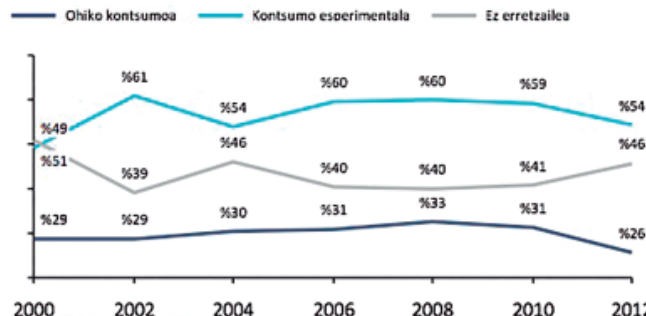
Biztanleria erretzailearen %76 baino gehiagok erretzeak onura baino kalte gehiago eragiten dizkiela aitortzen du, eta ohitura hori uzteko zergati nagusiak minbiziaren eta birikietako gaixotasunen aurreko beldurra eta familiaren presioa dira, eta baita sendagilearen aholkua ere.

Betidanik gizonak erretzaileago izan dira, baina antzeko patroirako bilakaera hautematen da bi sexuetan (denbora serie luzeetan).

Alderantziz, alde garrantzitsuak hautematen dira maila sozioekonomikoaren arabera. Maila sozioekonomiko altuko gizonen erretzaile izateko %23 aukera gutxiago dute, eta emakumeen artean, berriz, tabakoa erretzearen prebalentzia handiagoa hautematen da goi mailakoen artean.

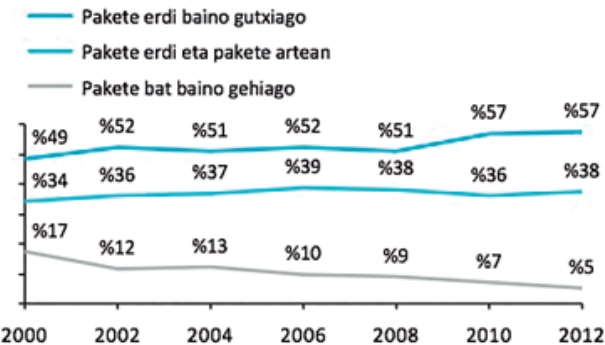
Estatu mailan, datuak erabat alderatzeko modukoak ez diren arren, eta datuak biltzeko orduan alde metodologikoak dauden arren (urte eta lagin desberdinak), kontsumo adierazle guztietan EAEko datuak Estatu osokoak baino baxuagoak dira.

Tabako kontsumoaren prebalentzia (biztanleriaren %)

Banaketa aenoroaren arabera	2004		2006		2008		2010		2012	
	E	G	E	G	E	G	E	G	E	G
Ohikoa	28	32	27	35	27	34	25	33	23	28
Ez erretzailea	51	41	49	32	49	30	47	34	51	40

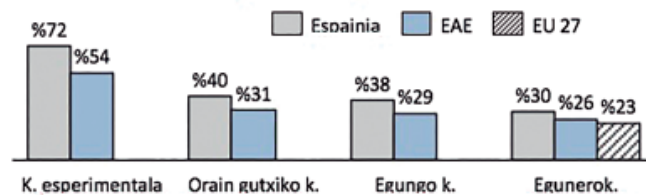
Erretzaileen banaketa intentsitatearen arabera

Erretzaileen banaketa beraien ustezko kalteen eta onuren arabera

	Ohiko kontsumitzaile bizt. %
Kalteak bakarrik	36
Onura baino kalte gehiago	40
Kalte beste onura	15
Kalte baino onura gehiago	2
Onurak bakarrik	0,5

Estatua vs. Euskadi alderaketa

Kalamua

Behera egin dute kontsumo esperimentalak eta ohikoak, nerabeen eta gazteen artean batez ere. Kezkatzekoa da Euskadin Europako kontsumo tasarik altuenetakoa duen substantzia horrek gizartean duen "ez arriskutsu" iritzia.

2006tik beherako joera hautematen da kalamuaren kontsumo esperimentalean eta ohikoan. VI. Planean dagoeneko planteatzen ziren joera horren zergati posibleetako batzuk, bere ondorio kaltegarriei buruzko kontzientziario handiagoaren edo egoera ekonomiko negatiboagoa bezalako beste faktore batzuen ondorioz.

"Drogak eta eskola" gaiari buruzko azterlanek erakusten dutenez, hasierako adinak egonkor jarraitzen duen arren (18,6 urte) gora egiten du kalamua probatzen duten ikasleen ehunekoak (%63tik %54ra egiten du behera inoiz probatu ez dutenen ehunekoak), horiek kontsumo intentsiboagoa egiten dute eta kontsumoa ohikoagoa da ikasleen artean biztanleria orokorraren artean baino. Dena den, nesken artean kontsumoa urriagoa da, eta gehien kontsumitzen dutenen artean emakumeen ehuneko askoz txikiagoa izan ohi da.

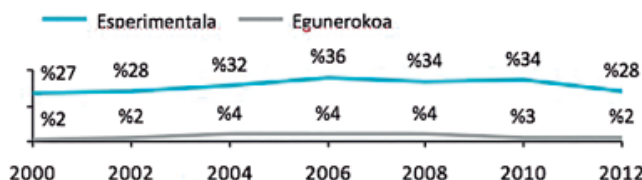
Gazteekin erlazionatuta dagoen substantzia den arren, jaitsiera txikiagoa hautematen da 35 eta 74 urte artekoen kontsumo esperimentalean.

Alkoholarekin gertatzen den bezala, azpimarratzekoa da ohiko kontsumitzaileek kalamuari buruz duten iritzia. %45ak uste du onura beste kalte eragiten duela eta %18ak kalte baino onura gehiago eragiten duela uste du.

Gizarte alorreko desberdintasunei dagokionez, emakume izatea babeseko faktorea da, eta gazte izateak, berriz, hamabi aldiz handitzen du kontsumoa 35 urteko pertsona batekin alderatuz. Gizon eta maila sozioekonomiko baxukoa izateak handitu egiten du kontsumitzeko arriskua.

Estatuarekin alderatuz, kontsumo esperimentalean izan ezik, kontsumo guztiak urriagoak dira EAEn, baina nazioarteko panoramari dagokionez, EAE kontsumo esperimental eta egungo kontsumo handieneko lurraldeen artean dago.

Kontsumo prebalentziaren banaketa (%)

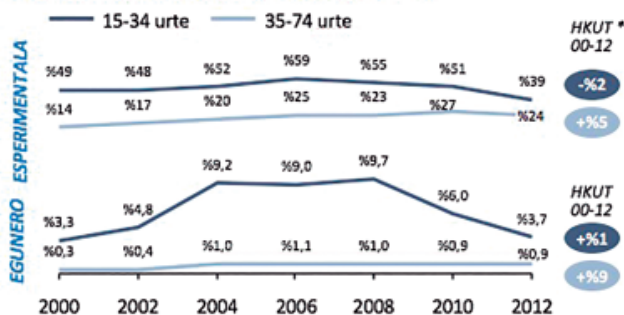

Genera banaketa	E	G	E	G	E	G	E	G	E	G
Erutero	%1	%7	%2	%5	%2	%6	%1	%4	%1	%3
Esperimentala	%24	%39	%29	%44	%26	%42	%27	%41	%22	%35

Haxixaren kontsumoaren alderaketa ebolutiboa ikasleen artean (aukeratutako datuen %ean)

Zenbat aldiz kontsumituz den	1996	2006	
Bizitza osoan zehar	Inoiz ez	%63	%54
	1 eta 9 artean	%17	%17
	10 eta 39 artean	%9	%11
	40 baino gehiago	%10	%10
A-dun hilaurretan	Inoiz ez	%78	%70
	1 eta 9 artean	%13	%15
	10 eta 39 artean	%4	%6
	40 baino gehiago	%2	%6

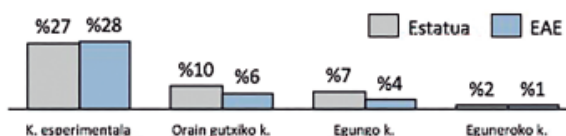
Kalamu kontsumo esperimentalaren eta ohikoaren prebalentzia (%) adin tarteen arabera

Kalamu kontsumoari buruzko iritzia gizartean

	% pob. Consumidora habitual
Kalteak bakarrik	%5
Onura baino kalte gehiago	%18
Onura bezain kalte	%45
Onurak bakarrik	%8

Estado vs. Euskadi prebalentziaren alderaketa

*Hazkunde konposatuaren urteko tasa (HKUT)

Legez kanpoko beste droga batzuk

Kalamua ez den legez kanpoko beste droga batzuen kontsumoak beherako patroia jarraitzen du 2004tik. Kontsumitzaile berri gutxiago sartzen dira eta drogak uzten dituztenen tasak gora egiten du.

Orokorrean, legez kanpoko beste droga batzuen kontsumoak beherako joera erakutsi du 2004tik. Horrez gain, erabilera esperimentalak nabarmen egin du behera, 2004ko %14tik 2012ko %8,6ra (142.000 pertsona inguru). Azken garaietako kontsumoek (azken urtekoak) %4,4tik %1,3ra behera egin dute eta baita egungoek (eguneroko kontsumoa) ere, %2,5etik %0,7ra 2004tik 2012ra. Beraz, finkatu egin da hamarkadaren erdialdean hasitako joera, kontsumitzaile berri gutxiago sartuz eta jarraikortasun indizeen gero eta murrizketa handiagoarekin. Egungo tasak 2000. urteko tasen antzekoak dira.

Gehien kontsumitzen diren substantziak kokaina eta anfetaminak izaten jarraitzen dute, droga estimulariak eta aisiarekin erlazionatutako kontsumoarekin lotutakoak, batez ere. Substantzia horien ohiko kontsumoari dagokionez, kokaina ez da dagoeneko gehien kontsumitzen dena, eta horren lekua anfetaminek hartu dute. Horren zergatiaren parte bat ekonomiaren krisialdian egon daiteke.

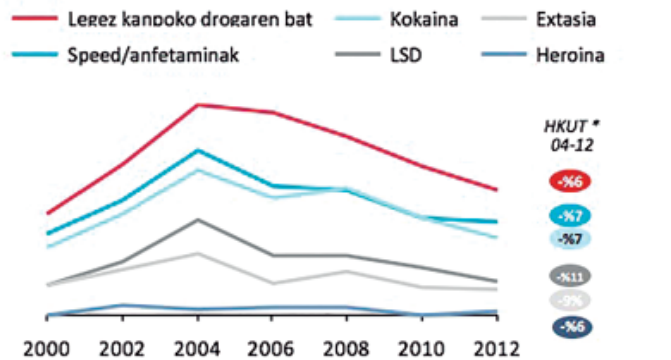
Heroinari dagokionez, biztanleriaren %0,7ak probatu izana onartzen zuen 2012an (11.700 pertsona inguruk), 2010ean baino %0,2 gehiagok, eta 1992ko % berberak.

Hasierako adinari dagokionez, egonkor dago 19-20 urteetan, speeda eta LSDa extasia edo kokaina baino lehenago hasten diren arren.

Arriskuko eta babeseko faktoreei dagokienez, emakumeek gizonak baino joera txikiagoa dute kontsumo esperimentalerako eta azken aldikorako (kontsumo esperimentalaren prebalentzia alde garrantzitsuak generoaren eta substantziaren arabera). Eta alderantziz, eta kalamuaren kasuan gertatzen zen bezala, kasu bietan gazte izateak arriskua handitzen du, gizon eta maila sozioekonomiko baxukoa izatearekin gertatzen den bezala.

Estatuarekin alderatuz, kasu guztietan nabarmen gutxiago kontsumitzen da, speedaren kasuan izan ezik. Nazioarte mailan, EAEko kontsumo esperimentalak altuenen artean dago, kokaina kontsumo tasek altuenen artean egoteari utzi badiote ere.

Legez kanpoko drogen kontsumo esperimentalaren prebalentziaren bilakaera (aukeratutako datuen %tan)

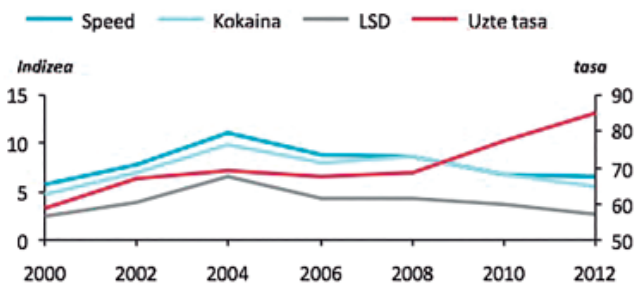

Substantzia	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Drogen bat	7,1	10,2	14,1	13,6	12	10,1	8,6
Anfetamina/ speed	5,8	7,9	11,1	8,8	8,6	6,8	6,5
Kokaina	4,8	7	9,9	8,1	8,7	6,8	5,5
LSD	2,4	3,9	6,6	4,3	4,4	3,6	2,7
Extasia	2,4	3,5	4,5	2,6	3,3	2,3	2,2

Kontsumo esperimentalak substantzia eta generoaren arabera 2012an

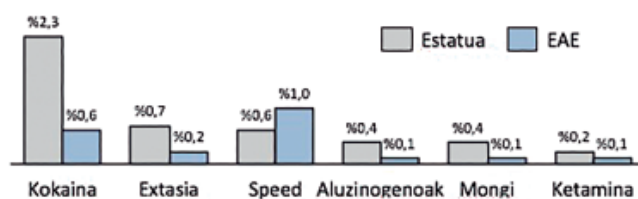

Jarraikortasun data vs. uzte tasa

*Uzte tasa kalamua ez den legez kanpoko droga baterako. Uneren batean legez kanpoko drogen bat kontsumitu izana adierazten duten pertsonen %aren eta azken 12 hilabeteetan egin izana adierazten dutenen arteko erlazioa adierazten du. Jarraikortasun data, inoiz legez kanpoko substantziaren bat probatu ondoren, azken urtean horrelako kontsumoren bat egin duten pertsonen ehunekoa da

Azken aldiko kontsumo prebalentziaren (%) alderaketa Estatu vs. Euskadi

*Hakunde konposatuaren urteko tasa (HKUT)

Gero eta indar gehiago duten beste adikzio batzuk: Psikofarmakoak, dopinga eragiten duten substantziak eta substantziarik gabeko adikzioak

Beste jokabide arazotsu eta gehiegizko batzuk sortzen dira psikofarmakoak eta dopinga eragiten duten substantzien inguruan, eta baita jokoari eta teknologia berriei dagozkienean ere

Azken urteetan gora egin du zenbait substantziari buruzko alarmak, psikofarmakoei eta dopinga eragiten duten substantziei buruzkoak, besteak beste, eta baita jokabidearekin erlazionaturako adikzioen (neurri batean online jokoen eta apustuen boomaren ondorioz) eta beste jokabide berrien, interneten eta telefono mugikorraren aurreko "adikzioari" buruzkoak ere.

Psikofarmakoen (lasaigarriak, loeragingarriak, eta antidepresiboak) kontsumoari dagokionez, gora egin du sendagilearen errezetarik gabeko kontsumoak. 2012an biztanleriaren %20ak psikofarmakoak behin behintzat erabili izana aitortzen zuen.

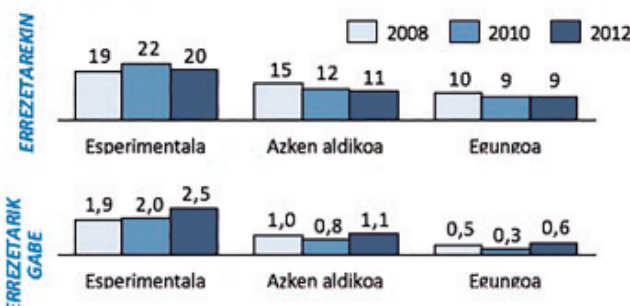
Dopinga eragiten duten substantzien erabilerak gora egin du 2010 eta 2012 artean, kontsumo esperimentalak, batez ere. Puntu horretan azpimarragarria da substantziaren kontsumitzaileen arteko %35ak uste duela substantzia horien kontsumoak kalte baino onura gehiago duela.

Jokoari dagokionez, era garrantzitsuan egin du behera pertsona bakoitzaren jokoaren ondoriozko gastuak, B makineta batez ere (horien barruan sartzen dira "tragaperra" ezagunak). 2012an, biztanleriaren %20 ohiko jokalaritzat har zitekeen (370.000 pertsona inguru), jokoren batean hartzen zuelako parte, loteriak, kinielak eta antzekoak barne. Biztanleria jokolariaren artean, %12ak nolabaiteko arriskua erakuts dezake, eta %1,1 arazoak dituzten jokalariai edo gehiegizkoak izan daitezke (5.000 pertsona baino zertxobait gehiago).

Teknologia berrien (internet, smartphoneak, sare sozialak, etab.) gehiegizko erabilerari dagokionez, aurreikusten denez, 15 eta 74 urte arteko biztanleriaren %1,5 eta %6,7 arteanek interneten erabilera arriskutsua erakusten du, eta %1,2ak (20.300 pertsonak) arazoak eragin ditzakeen erabilera. Daturik ez dugun arren, ziurrenez ehuneko hori altuagoa izango da interneten erabilerarekin jaio diren belaunaldi berrien artean.

*Hazkunde konposatuaren urteko tasa (HKUT)

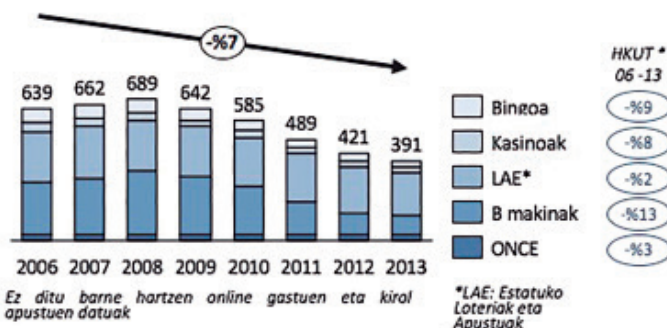
Prebalentziaren bilakaera psikofarmakoen erabileran

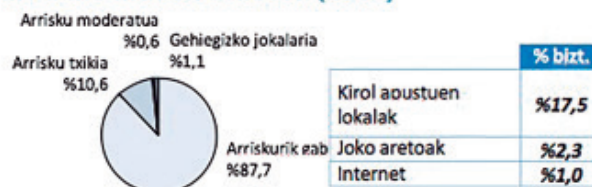
Dopinga eragiten duten substantzien kontsumo esperimentalaren prebalentzia (%)

Jokoan egiten den gastuaren bilakaera (€/ biztanleko)

Jokalari aktiboak arrisku mailaren eta jokoan aritzeko bideen arabera (2012)

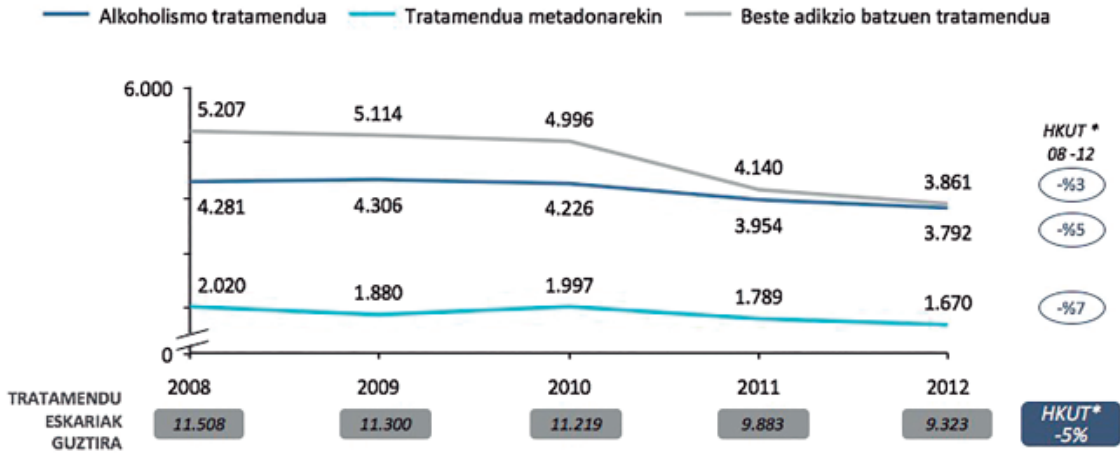

Internet erabiltzen duten biztanleen banaketa arrisku mailaren arabera (Ormanen testa)

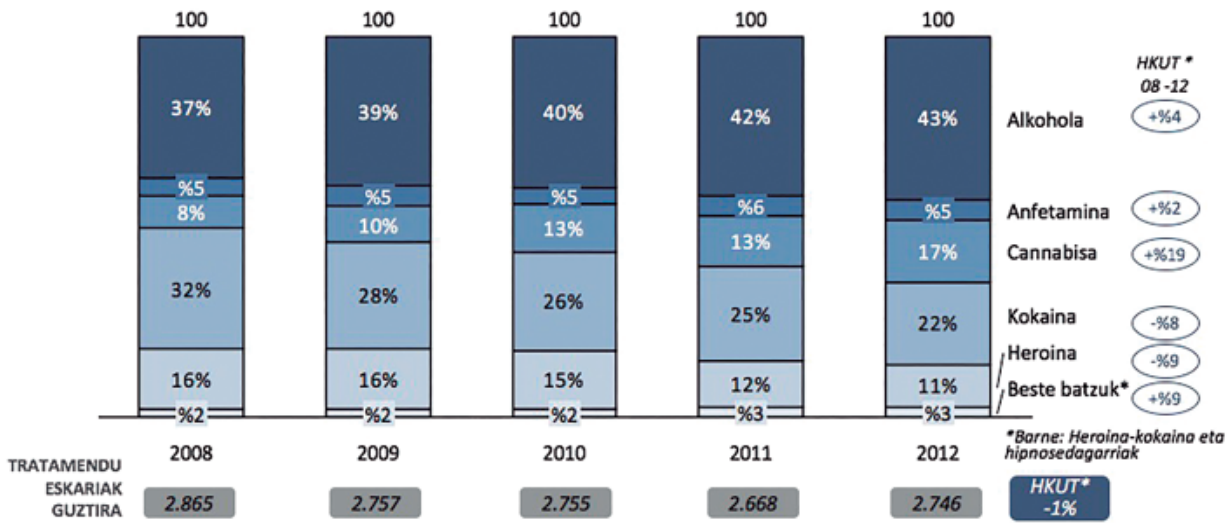

Tratamendu eskaria

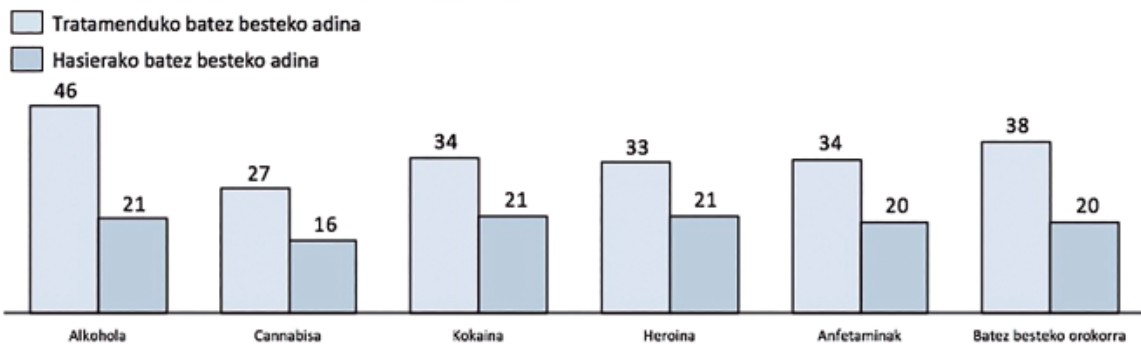
Buru osasuneko sare publikoan arreta jaso duen pertsona kopuruaren bilakaera

Sare anbulatorioan tratamendua eragiten duen substantziaren bilakaera

Tratamendu hasierako batez besteko adina eta kontsumo hasierako batez besteko adina, droga nagusiaren arabera (2013)

*Hazkunde konposatuaren urteko tasa (HKUT)